

**Horváth Péter László Drs.: Könnyen érthető kommunikáció értelmileg akadályozott
tanulók általános iskolai oktatásában**

tanársegéd

SZTE JGYPK Gyógypedagógus-képző Intézet,

ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Az értelmi sérült tanulók eredményes nevelésének és oktatásának feltétele, hogy az elsajátítandó tudást (információkat) a tanulók valóban megértsék. Azt a módszert, ahogyan a Nemzeti Alaptantervben, illetve a releváns kerettantervekben előírt ismereteket és az egyéb iskolai információkat számukra hozzáférhetővé lehet tenni, könnyen érthető kommunikációnak nevezzük.

Közel 5 éves, a könnyen érthető kommunikáció felsőoktatásbeli oktatása során szerzett tapasztalatom alapján úgy látom, hogy a „könnyen érthető kommunikáció” fogalma helyett célszerűbb „a könnyen érthető üzenet kódolása” fogalmat meghatározni. A „könnyen érthető üzenet kódolása” alatt azt a folyamatot értjük, amikor a közlő (a gyógypedagógus) a beszélt, az írott, a képi vagy a filmes üzenetét az üzenet befogadójának, azaz az értelmi sérült személynek a dekódolási, azaz az üzenet észleléséhez, érzékeléséhez és értelmezéséhez szükséges kompetenciájához illeszkedő, írott kódolási szabályok szerint fogalmazza meg. A könnyen érthető üzenet kódolása irányulhat már létező üzenet könnyen érthető üzenetté alakítására vagy könnyen érthető üzenet létrehozására. A már létező üzenet könnyen érthető üzenetté alakítása azonos nyelven belül történik. (saját meghatározás)

Kutatási kérdésként merül fel, hogy vannak-e nekünk, gyógypedagógusoknak a könnyen érthető üzenet kódolására (létrehozására) irányuló, a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény alapján levezethető törvényes kötelezettségeink. További kutatási kérdés, hogy megjelenik-e és ha igen, hogyan a könnyen érthető kommunikáció az értelmileg akadályozott tanulók fejlesztésének, oktatásának és nevelésének központi tartalmi szabályozói közül az iskolai oktatásra vonatkozó irányelvekben. Az előadásban bemutatom a fenti dokumentumok tartalomelemzésének eredményeit. Az elemzés alapján indoklással ellátott konkrét javaslatot teszek az irányelvek módosítására, kiegészítésére.

Az elmélet gyakorlati hasznosíthatósága érdekében végezetül szeretnék bemutatni néhány olyan eredményt, amit a szegedi gyógypedagógia alapképzés hallgatói hoztak létre konkrét kerettantervi ismeretek könnyen érthető oktathatósága érdekében.

1. a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény
2. a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51./2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 11.2. melléklet Kerettanterv a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók számára
3. a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet